

Strategisk miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Rosborg Sø
Natura 2000-område nr. 37
Habitatområde H37

Udgiver: Miljøstyrelsen
Redaktion: Miljøstyrelsen Midtjylland

Forsidefoto:
Kildevæld med gul stenbræk og blank seglmos ved Rosborg Sø.
Fotograf: Miljøstyrelsen Midtjylland.

ISBN: 978-87-7564-742-2.

Indhold

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027	4
1.1 Ikke teknisk resumé.....	4
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer	5
1.2.1 Anden lovgivning	5
1.2.2 Andre relevante planer	6
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ	8
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	8
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet	9
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	9
1.4.2 Befolkningen	10
1.4.3 Menneskets sundhed	10
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer	11
1.4.5 Materielle goder og kulturarv	11
1.4.6 Landskab.....	11
1.4.7 Arter	11
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater	11
1.5 Eksisterende miljøproblemer	12
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området	13
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	13
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	14
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	17
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	18
1.10 Overvågning	19

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-området er ikke placeret nær den danske grænse og udpegningsgrundlaget indeholder ikke arter, som bevæger sig på tværs af landegrænser. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består udelukkende af tiltag, som vurderes at kunne påvirke lokalt. Det drejer sig bl.a. om en plejeindsats, som medvirker til at sikre især den eksisterende, lysåbne natur samt potentiel omlægning af lavbundsarealer. Området er ikke biologisk eller geografisk forbundet med områder, herunder Natura 2000-områder, i udlandet. Det vurderes derfor, at planen ikke har grænseoverskridende påvirkning.

1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Natura 2000-planen for området beskriver overordnet set et program for indsatser, som skal medvirke til at sikre eksisterende beskyttede naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget.

En realisering af indsatsprogrammet sikrer synergi til evt. indsatser for øvrige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget og forventes ligeledes at have gavnlig effekt på andre arter, som anvender området.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen har fokus på at sikre synergieffekter, skabe større sammenhæng i naturen og sikre en mere naturlig dynamik i områderne fx ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi og skabe større driftsenheder. Dette kan ske gennem eksisterende og kommende tilskudsordninger vedr. plejeindsatser og lavbundsarealer.

Indsatsen beskrevet i planen medvirker ligeledes til at bekæmpe invasive arter, ligesom den bidrager til at skabe flere muligheder for naturoplevelser for lokalbefolkningen i området. Mere sammenhæng i naturen kan bl.a. realiseres vha. tilskudsordninger til sikring af pleje samt omlægning af lavbundsarealer til naturarealer. Udtagning af lavbundsarealer vil desuden sikre, at CO₂ bindes i jorden, og indsatsen forventes dermed have en positiv klimaeffekt.

1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Målet er, at Rosborg Sø skal være et lysåbent naturområde med en varieret natur og gode levesteder, særligt for gul stenbræk, men også andre arter, der knytter sig til kolde, mosdominerede kildevæld (7220) eller rigkær (7230) med lavtvoksende, artsrig vegetation.

De overordnede mål for området er desuden:

- Levesteder for arter og naturtyper med stærk ugunstig bevaringsstatus sikres. Det gælder især gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl samt de artsrige kildevæld (7220) og rigkær (7230) i og ved Rosborg Sø, som derfor prioriteres højt, men også hængesæk (7140). Forekomster, der er fragmenterede som følge af tilgroning, søges sammenkædet, hvor det er naturmæssigt muligt, og nødvendig pleje sikres.
- Områdets øvrige naturtyper sikres, og de fragmenterede tørre heder (4030) og sure overdrev (6230) sammenkædes hvor det er muligt.
- Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.
- Den økologiske integritet sikres derudover god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

1.2.1 Anden lovgivning

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

1.2.2 Andre relevante planer

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredsskovpligtige arealer.

Vandområdeplaner og EU's havstrategi

N37 er beliggende i vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af vandområdeplanen for området.

For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspillet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive

gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegning af nationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om nationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af nationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af nationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelseshensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om nationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

Forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødskning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3 strandenge kan også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt. fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen

Halvdelen af arealet med hængesæk (7140) er i god naturtilstand, bl.a. fordi der ikke er større problemer med tilgroning i høje urter/græsser og vedplanter, men også fordi størsteparten af forekomsterne indeholder partier med veludviklet vegetation (relativt højt artsindeks). Den anden halvdel er i moderat naturtilstand, men indeholder dog fortsat flere partier med et indhold af veludviklet vegetation, hvilket viser, at der er et godt potentiale for at forbedre naturtilstanden.

Rigkær (7230) er overvejende i god naturtilstand, hvilket bl.a. skyldes at rigkærene indeholder partier med veludviklet vegetation (relativt højt artsindeks) og ikke domineres af højt voksende urter/græsser. En fjerdedel af rigkærsarealet er i moderat tilstand.

Kildevæld (7220) er i god-høj naturtilstand på størsteparten af arealet, og dette skyldes især, at alle forekomster indeholder partier med veludviklet vegetation (godt-højt artsindeks).

Surt overdrev (6230) er på 60 % af arealet i god-høj naturtilstand med relativt højt artsindeks og præget af en lavtvoksende græs- og urtevegetation som følge af drift/pleje, mens 40 % er i moderat naturtilstand, primært fordi der ikke er registreret veludviklet vegetation (relativt lavt artsindeks).

Tidvis våd eng (6410) er i god-høj naturtilstand og tør hede (4030) er i moderat naturtilstand.

I Natura2000-området er der kortlagt 6 småsøer med habitatnaturtypen næringsrig sø (3150). De er tilstandsvurderet med hhv. 5 i god tilstand og 1 i moderat tilstand. Søen i moderat tilstand er i større grad domineret af trådalger.

I Natura 2000-området er der kortlagt 0,5 km vandløb med naturtypen vandløb med vandplanter (3260) i et mere eller mindre kanaliseret forløb i den nordligste del af området.

På udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området findes gul stenbræk, blank seglmos, kildevældsvindelsnegl, bæklampret og odder.

Gul stenbræk findes i et stort kildevæld i den vestlige del af området. Bestanden ved Rosborg Sø er uden sammenligning landets største opgjort i antallet af blomstrende skud, der de seneste 6 år har svinget mellem 370 og 4917. Bestanden vurderes overordnet set at være stabil. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for 2019 viser overvågningsdata et signifikant fald i den samlede bestand af gul stenbræk i Danmark i perioden 2004-2019.

Inden for området er Blank seglmos fundet med en lille og spredt forekommende bestand i samme kildevæld som gul stenbræk. Levestederne for blank seglmos vurderes at være truet af tilgroning med middelhøj græs/urtevegetation, men udviklingstendensen for bestanden er ukendt. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for 2019 er bestandsudviklingen for blank seglmos samlet set ukendt.

Kildevældsvindelsnegl er fundet på én lokalitet i 2007, og der mangler data fra seneste overvågningsperiode. Det er ikke muligt at vurdere en bestandsudvikling i området. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for 2012-17 indikerer overvågningsdata en markant tilbagegang i den kontinentale del af Østjylland syd for Limfjorden, men tilbagegangen kan evt. tilskrives forskelligheder i eftersøgningsindsatsen eller andre faktorer, som fx. tilgroning eller udtørring.

Der er ikke foretaget overvågning af bæklampret i området. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering er bæklampret forholdsvis stabil i dens udbredelse.

Der er ved seneste overvågning fundet spor/ekskrementer fra odder ved Mønsted Å i den nordlige del af området, og ud fra områdets karakter med vandløb, småsøer og store uforstyrrede områder vurderes der at være en stabil forekomst af odder i området. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for 2012-17 har Odder har tydeligt øget sin udbredelse i den kontinentale biogeografiske region siden 2011-2012.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at den gode naturtilstand på en stor andel af naturarealerne med kildevæld, rigkær, hængesæk og overdrev ikke fastholdes. Der er ligeledes risiko for at naturtilstanden ikke vil blive forbedret på den resterende del af primært hængesæk og rigkær, da der er behov for en indsats mod tilgroning og sikring af hensigtsmæssig hydrologi.

Uden en realisering af indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode er risiko for, at der ikke sikres levesteder for områdets mange arter, herunder rødlistede arter. Der er risiko for, at bestandene af gul stenbræk, blank seglmos og kildevældsvindelsnegl ikke sikres og at bevaringsstatus for arterne forringes på biogeografisk niveau.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for at den biologiske mangfoldighed i området generelt stagnerer, hvilket for befolkningen kan betyde, at de ikke får adgang til naturområder af højere kvalitet. Der er endvidere risiko for at landskabet vil fremstå mindre varieret.

1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

En realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram forventes, ud over sikring af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for området, at bidrage generelt til at sikre de øvrige naturtyper og arter, der findes inden for området, idet Natura 2000-planerne generelt medvirker til at etablere gunstige forhold for naturen. Hermed forventes Natura 2000-planerne også at bidrage til at opnå biodiversitetskonventionens mål om at bevare den biologiske mangfoldighed, ligesom planen forventes at bidrage til at sikre levesteder for arter, der er beskyttet i medfør af generelle fredningsbestemmelser. Planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne.

Tilgroning med høje græsser/urter og vedplanter samt kunstig afvanding forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencestærke arter. Desuden kan tilgroning medføre forringelse af levestederne for flere af områdets arter. Planens indsatser om pleje og sikring af en mere hensigtsmæssig hydrologi vil modvirke denne udvikling og vil desuden medvirke til, at naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura

2000-området, får forbedrede forhold. Planens indsats om pleje af hede bidrager til opretholdelse af naturtypen i området.

Planens indsats om udtagning af lavbundslande kan bidrage til at skabe større sammenhængende naturområder med større robusthed til gavn i området for arter som bæklampret og odder og naturtyper som kildevæld, rigkær og hængesæk.

Ændringer i hydrologien som følge af realisering af hydrologiprojekter, herunder genetablering af en hensigtsmæssig hydrologi i grøftede områder, vil modvirke negative effekter af kunstig afvanding med grøfter eller dræn, som har forandret naturen og ført til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation er erstattet af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter. Genopretning af hydrologi forventes også at kunne forbedre levesteder for arter som blank seglmos, gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl. En mere hensigtsmæssig hydrologi vil også medvirke til, at mange naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, får forbedret deres levesteder.

I og omkring Natura 2000-området findes bestande af sjældne, fredede og rødlistede arter af bl.a. karplanter, svampe, insekter, krybdyr og fugle, heriblandt gul stenbræk, leverurt, tvebo star, vibefedt, rust-vandaks, lyng-star, kær-vokshat, karsetæge, violetrandet ildfugl, snog, isfugl, vibe, stor tornskade, topmejse, hvepsevåge m.fl. En realisering af planens indsatsprogram forventes at forbedre levevilkårene for disse arter sammen med indsatserne for habitatnaturtyper og -arter. Bl.a. vil det sikre at lysåbne naturtyper i høj grad holdes lysåbne til gavn for de lave, lyskrævende organismer, idet intensiv sommergræsning dog kan have en negativ effekt på bl.a. insekter, som er afhængige af blomstrende urter.

En realisering af planens indsats for habitatnaturen vil samtidig påvirke en stor del af den § 3-beskyttede natur i området.

1.4.2 Befolkningen

Natura 2000-område N37 Rosborg Sø er beliggende i Viborg Kommune, der har et indbyggertal på 96.700. Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området, hvilket kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som fx vil kunne medføre en ændret drift på arealerne.

1.4.3 Menneskets sundhed

Natura 2000-området udnyttes i begrænset omfang til rekreative aktiviteter, f.eks. vandring, som bidrager til menneskets sundhed. Størsteparten ejes af Forsvaret som en del af Finderup Øvelsesplads. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på sigt. Natura 2000-planen vil kun potentielt, undtagelsesvist og på mindre arealer kunne ændre den rekreative udnyttelse af områderne, der foregår i dag. Det vurderes således, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, idet den nuværende rekreative udnyttelse kan fortsætte, ligesom sikringen af en beskyttede natur i øvrigt ikke vurderes at have en sundhedsmæssig negativ effekt. Med planen sikres mere åbne landskaber, som har stor landskabelig og oplevelsesmæssig værdi for både den lokale og den øvrige befolkning, der besøger området.

1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Planen vil, som følge af etablering af hensigtsmæssig hydrologi, sandsynligvis have betydning for overflade- og grundvand på mere lokal plan.

Mulig etablering af ny natur på lavbundsarealer kan bidrage til at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer, ligesom randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer med landbrugsdrift formentlig vil mindskes. Flere naturarealer i forbindelse med udtagning af lavbundsgrunde vil desuden medføre en reduceret udledning af CO₂ og dermed en mindre påvirkning på klimaet.

Planen vil kunne påvirke søer og vandløb positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanen for området.

1.4.5 Materielle goder og kulturarv

Natura 2000-planen kan potentielt påvirke adgangen til og kvaliteten af områder, som har betydning for lokalbefolkningen. Der er ikke registreret gravhøje eller anden fredet kulturarv i området.

Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er beskrevet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og "Menneskets sundhed".

1.4.6 Landskab

Natura 2000-området ligger i den øvre del af Mønsted Ådal, og dalområdet med Rosborg Sø er en tunneldal (smeltevandssdal) dannet under isens tryk i slutningen af sidste istid. Rosborg Sø, som udgør hovedparten af området, var opstemmet som møllesø frem til 1868, hvor den første gang blev tørlagt, og den er flere gange gennem årene forsøgt afvandet uden held. Resterne af søen kan i dag ses som en række mindre vandflader på tilsammen ca. 3 ha beliggende i den nordlige ende af området. Mønsted Å, der gennemløber området fra syd til nord, har overvejende et stærkt kanaliseret forløb inden for området, og den fysiske vandløbskvalitet er på denne strækning forringet. Resten af den tidligere søbund er i dag domineret af en kompleks mosaik af forskellige typer rikkær, kildevæld og vældræget hængesæk. Rundt langs randen af området ligger en række veludviklede kildevæld og rikkær ved skræntfoden. På skrænterne på både begge sider af dalen er der sure overdrev og lidt tør hede, stedvis med ene.

Sikring og forbedring af naturgrundlaget som følge af Natura 2000-planen med sikring af hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af naturtyper og levesteder vil kunne bevare og øge landskabsværdien i området, idet et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper fastholdes og udbygges.

1.4.7 Arter

Natura 2000-planens påvirkning af arter er behandlet under "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".

1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater

Der er ingen fredninger i Natura 2000-området.

1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Kvælstofdeposition og næringsberigelse:

Deposition af luftbårne kvælstofforbindelser, herunder ammoniak, kan påvirke næringsfattige naturtyper. Naturtyperne har forskellig følsomhed over for kvælstofdeposition. Forøget næringsindhold kan medføre, at naturtypens karakteristiske arter forsvinder og erstattes af højt voksende arter, der favoriseres af det forøgede næringsindhold. Ammoniak har desuden en direkte giftvirkning på organismer som laver, mosser og planter.

En enkelt sø med sønaturtypen næringsrig sø er påvirket af næringsstofbelastning. Potentielt gælder det også grundvandsbetingede terrestriske naturtyper som kildevæld og rigkær, der også udgør levesteder for gul stenbræk, blank seglmos og kildevældsvindelsnegl.

Tilgroning:

De lysåbne naturtypers gode tilstand skyldes ofte, at områderne græsses eller plejes, men over halvdelen af arealet med kildevæld og en mindre del af forekomsterne af rigkær, hængesæk, tidvis våd eng, surt overdrev og tør hede er uden græsning/pleje, og flere er derfor truet af tilgroning med vedplanter og høje urter/græsser. Forstyrret hydrologi kan også være en medvirkende årsag til accelereret tilgroning, bl.a. for hængesæk, kildevæld og rigkær. Det samme gælder næringsbelastning. Tilgroning med høje urter, græsser og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den lavtvoksende og artsrige naturtype-karakteristiske vegetation erstattes af en mere artsfattig vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencestærke arter.

Levestedet for blank seglmos og gul stenbræk præges i nogen grad af tilgroning med middelhøj græs/urtevegetation, hvilket er vurderet til at være en trussel mod blank seglmos, men ikke mod gul stenbræk.

Invasive arter:

Invasive plantearter er ikke-hjemmehørende arter, der fortrænger naturlig vegetation. Forekomst af invasive arter er en trussel, fordi arterne breder sig hurtigt og udkonkurrerer de arter, der er karakteristiske for naturtyperne. Invasive arter er kun et mindre problem på heder i området.

Afvanding:

En stor del af de lysåbne, våde naturtyper som rigkær, hængesæk og kildevæld har tegn på afvanding i form af gamle grøfter/dræn, men uden tydelige effekter af afvanding. Afvanding i form af grøfter, dræn eller pumper forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter, der er knyttet til mere tørre forhold. U hensigtsmæssig hydrologi kan være en potentiel trussel mod levesteder for blank seglmos og gul stenbræk.

1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Natura 2000-planen indeholder en målsætning om fastholdelse og etablering af en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje/græsning af de lysåbne terrestriske naturtyper med de tilknyttede arter, herunder med særlig fokus på gul stenbræk. Pleje/græsning af især lysåbne naturtyper medvirker til at hindre utilsigtet tilgroning med f.eks. høje græsser/urter og vedplanter.

For områdets arter vil planens indsatser medvirke til at sikre egnede levesteder, ligesom de vil bidrage til at skabe størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved bl.a. at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper. På hedearealer gennemføres en grundlæggende indsats med henblik på forbedring af naturtilstanden og for ligeledes at undgå tilgroning. Denne indsats vil ligeledes medvirke til at bekæmpe de invasive arter inden for området.

Afslutning af igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførelse af tidligere Natura 2000-planer, og vedligeholdelse af indsatser gennemført i første og anden planperiode, f.eks. ved at opretholde græsning og genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats, vil ligeledes bidrage til at stabilisere naturtilstanden.

Planen indeholder en indsats om udtagning af kulstofholdige lavbundsjord, der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Udtagningen kan ligeledes være til gavn for bl.a. bæklampret og odder. Udtagningen skal også bidrage til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø.

Natura 2000-planen indeholder ingen konkrete indsatser, der kan forværre eller forbedre depositionen af kvælstofforbindelser i området. Emissionen af ammoniak fra landbruget reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven, som bidrager til at mindske ammoniakudledning fra punktkilder.

Indsatser mod næringsstofbelastning af sø- og vandløbsnaturtyper samt grundvandsbetingede terrestriske naturtyper og levesteder varetages i Vandområdeplanerne.

Herudover fokuseres der på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i væsentlig forekomst i Danmark, om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på pattedyr.

1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU-lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundslande har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen påvirkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	X		<p>Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen. I Natura 2000-område N37 vil realisering af planens indsatser om bl.a. at sikre en hensigtsmæssig drift og pleje af naturtyper og levesteder, medvirke til at hindre tilgroning af lysåbne naturtyper. Mere konkret betyder det, at naturtilstanden opretholdes og/eller forbedres og at levesteder for arter som bl.a. blank seglmos, gul stenbræk, kildevældsvindelsnegl sikres. Ligeledes vil planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter, gavne de rødlistede og truede arter i området.</p> <p>Da indsatserne i planen også forventes at forbedre vandkvaliteten i tilstødende vandområder og områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, vil planen bidrage til at forbedre og sikre levesteder for de arter, herunder Bilag IV-arter, som er tilknyttet disse områder.</p> <p>Særligt forventes planen at medvirke til at sikre eller forbedre tilstanden af kildevæld, rigkær, tidvis våd eng samt surt overdrev, som er fokusnaturtyper i LIFE IP Natureman-projektet, der gennemføres i området. Det samme gælder levestederne for blank seglmos, gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl, som er fokusarter for LIFE-projektet.</p> <p>Fortsat pleje og genetablering af en mere hensigtsmæssig hydrologi vil modvirke tilgroning af lysåbne naturtyper som f.eks. tør hede, surt overdrev, kildevæld, rigkær, hængesæk og tidvis våd eng, og dermed sikre områdets naturtilstand og betingelser for karakteristiske, rødlistede og fredede arter tilknyttet lysåbne naturtyper. Yderligere vil det medvirke til, at naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, får forbedrede forhold. Sådanne tiltag vil desuden medvirke til at sikre levesteder for bilag IV-arter. Herudover forventes rødlistede, fredede og sjældne arter af bl.a. fugle, karplanter, mosser, svampe, insekter, padder,</p>

		<p>krybdyr og pattedyr også at have fordel af forbedret naturtilstand af de naturtyper i området, som de er tilknyttet.</p> <p>Hydrologiprojekter kan stedvist medføre at naturarealer bliver så våde, at de ikke kan græsses. Evt. intensiv sommergræsning kan potentielt medføre risiko for knaphed på blomsterressourcer, hvilket både kan påvirke planternes frøsætning og spredningsevne, samt blomstersøgende insekters fødegrundlag.</p> <p>Natura 2000-planens indsatser om at sikre en hensigtsmæssig drift og pleje af lysåbne naturtyper samt pleje af heder, bidrager til at sikre levesteder for en række fuglearter, der fouragerer på lysåbne arealer, ligesom det bidrager til at opretholde og sikre arealet af hede.</p> <p>Realisering af planens indsatsprogram vil samtidig sikre en stor del af den § 3-beskyttede natur i området. Dette vurderes også at gælde for en del af områdets § 3-beskyttede enge og moser, der ikke er omfattet af Natura 2000-planen.</p> <p>Genskabelse af en mere hensigtsmæssig hydrologi og udtagning af lavbundslande kan bidrage til at sikre og bevare de våde naturtyper, ligesom det potentielt kan gavne flere arter på udpegningsgrundlaget, herunder Odder, som er tilknyttet våde naturtyper på lavbundsland.</p>
Befolkningen	X	<p>Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. For visse arealer vil vedtagelse og realisering af planen betyde, at de vil blive omfattet af en plejeindsats, som vil kunne medføre at muligheden for færdsel på visse arealer ændrer sig.</p> <p>Planen vurderes at bidrage til at sikre og forbedre naturgrundlaget, hvilket giver mulighed for flere og større naturoplevelser.</p> <p>Visse indsatser i Natura 2000-planen, f.eks. potentielle hydrologiprojekter med fx udtagning af lavbundslande vil potentielt kunne påvirke adgangsforholdene indenfor Natura 2000-området, da området stedvist forventes at blive vådere.</p> <p>Der er offentlig adgang til dele af området, herunder til veje og stier samt udyrkede arealer jf. naturbeskyttelseslovens gældende regler om adgang til naturområder. Natura 2000-planen indebærer ikke yderligere restriktioner for offentlighedens adgang.</p>
Menneskers sundhed	X	<p>Planen medvirker til at sikre de beskyttede naturtyper i området således, at naturen i området på sigt opnår en god-høj kvalitet. Naturområder af god-høj kvalitet er af betydning</p>

			<p>for den rekreative udnyttelse af området og dermed menneskers sundhed.</p> <p>Det vurderes, at vedtagelse og realisering af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, men i stedet at en øget biodiversitet og mere robuste økosystemer vil bidrage positivt til menneskets sundhed. Planens øvrige indsatser vurderes ikke at have en sundhedsmæssig effekt, da der er tale om indsatser som vedrører sikring af naturtyper og levesteder for arter ved fx naturpleje.</p>
Jordbund		X	<p>Det vurderes, at planen ikke påvirker jordbundens beskaffenhed idet at indsatsprogrammet i planen ikke omfatter tiltag som vil kunne bevirke, at stoffer eller andet materiale vil kunne påvirke jordbunden, ligesom der heller ikke graves i området. Se desuden vurderinger i skemaet under "Vand" og "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".</p>
Vand	X		<p>Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne. Indsatserne i vandområdeplanerne vil omvendt medvirke til at sikre en forbedret vandkvalitet i Natura 2000-områderne.</p> <p>Sikring af en mere hensigtsmæssig hydrologi samt udtagning af lavbundsjord kan påvirke søer og vandløb positivt, bl.a. ved at medvirke til at tilbageholde kvælstof, og dermed bidrage til realisering af vandområdeplanen for området.</p>
Luft		X	<p>Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.</p>
Klimatiske faktorer	X		<p>Omlægning af lavbundslande fra omdriftsarealer til naturarealer samt hydrologiprojekter, hvor tidligere dræned jord igen vandmættes, vil medvirke til at begrænse udledningen af CO₂.</p>
Materielle goder	X		<p>Det vurderes, at planen ikke påvirker materielle goder negativt, idet at realisering af indsatsprogrammet i ikke berører ejendomme eller andre værdier for den brede befolkning eller lokalbefolkninger. Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og/eller "Menneskets sundhed".</p>
Landskab	X		<p>Sikring og forbedring af naturgrundlaget, herunder naturplejetiltag, vil øge landskabsværdien ved at give mulighed for et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper.</p>

			Ændret pleje eller etablering af pleje, udtagning af lavbundslande eller andre ændringer i hydrologien forventes at medføre en øget variation i landskabet, som kan ændre karakter, fx ved at områder i perioder vil stå under vand.
Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.		X	Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen berører ikke områder omkring kirker, mindesmærker eller andre menneskabte værdier, hvorfor planen vurderes ikke at påvirke kulturarv, herunder arkitektonisk og arkæologisk arv.
Arter	X		Se vurderinger i skemaet under "Vand" og "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".
Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater		X	Der er ingen fredninger eller fredningsbekendtgørelser i området.
Kumulative effekter	X		Natura 2000-planen har til formål at sikre og forbedre naturkvaliteten for arealer med de lysåbne naturtyper og arternes levesteder. Evt. realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter.

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Natura 2000-planerne skal generelt sikre en højere kvalitet af naturen og bidrage til en større biologisk mangfoldighed. Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området, hvor en indsats mod invasive planter og hjemmehørende vedplanter samt sikring af en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af arealerne og arternes levesteder skal bevare den åbne dynamik i området. Med gennemførelse af Natura 2000-planen forbedres tilstanden af de lysåbne naturtyper og arternes levesteder.

Planen indeholder en indsats om at sikre sammenhæng i området natur, samt sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper. Ved såvel pleje af eksisterende natur som udlægning af landbrugsarealer til natur vil dette ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og mod økonomisk kompensation via EU's landdistriktsprogram.

1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for at prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer, udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundslande. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

I forslag til Natura 2000-planen for N37 Rosborg Sø planlægges der en indsats for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje også til gavn for tilknyttede arter. Ligeledes skal der arbejdes for at sikre egnede levesteder for områdets arter og på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper.

Der skal desuden gennemføres en særlig indsats for at sikre eller forbedre tilstanden af levesteder for Gul stenbræk i overensstemmelse med artens krav til disse. Herudover søges udtaget kulstofholdige lavbundsland, der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik, og der gennemføres en grundlæggende indsats på hedearealer med henblik på forbedring af naturtilstanden.

Herudover vil en række specifikke indsatser hjælpe til indfrielse af Natura 2000-planens målsætninger. Dette omfatter bl.a. fokus på igangværende kommunale projekter og LIFE-projekter for kildevæld, rigkær, tidvis våd eng, surt overdrev samt levestederne for blank seglmos, gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl m.fl.

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

Prioriteringen af indsatser for naturtyper, fugle og arter beror på kendskab til forekomster, bestande og specifikke behov jf. basisanalysen for Natura 2000-området. Dertil er visse arter og naturtyper på forhånd prioriterede jf. EU's habitatdirektiv da de er af fællesskabsbetydning og har et særligt fokus.

Hvor næringsrig sø (3150) er opstået ved opstemning eller udgravning af kildevæld (7220), prioriteres restaurering af det oprindelige kildevæld (7220), da det er en EU-prioriteret naturtype.

1.10 Overvågning

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afreporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

Strategisk MiljøVurdering for forslag til
Natura 2000-plan 2022-2027 for Rosborg
Sø (nr. 37). Miljøvurderingen sammenfatter
Natura 2000-planforslagets påvirkning af
miljøet.

Miljøstyrelsen
Tolderundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk